

Družbena odgovornost do ljudi vključuje družbeno odgovornost do čebel, tudi z uporabo homeopatije

Mag. Aleksandra Zrelec

Povzetek:

Ob zavedanju pomena čebel bi morali dobrobit čebel ponovno prepoznati kot vrednoto naroda in iskati kulturo delovanja, ki ne bo škodila čebelarstvu (in drugim živim bitjem, tudi ne ljudem!). Tako na področju uporabe zdravstvenega varstva čebel kot tudi na kmetijskem področju (kamor spada tudi čebelarstvo), kjer se uporablja fitofarmacevtska sredstva, bi bilo potrebno raziskati vrste in načine uporabe homeopatskih pripravkov kot etičnega, družbeno odgovornega¹ pristopa do čebel, narave in ljudi, ter z njimi na nacionalnem nivoju zamenjati obstoječe prakse zdravljenja čebel in zatiranja škodljivcev v čebelarstvu in kmetijstvu.

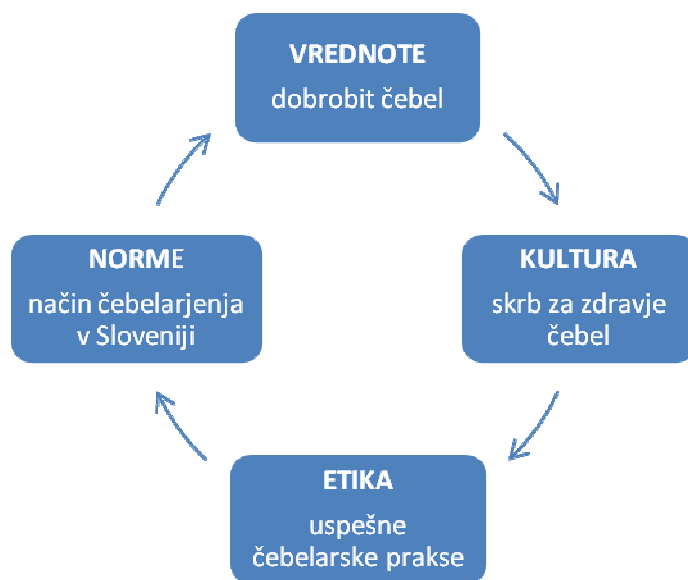
Ključne besede: čebelarstvo, čebele, gospodarstvo, družbena odgovornost, homeopatija

¹ Družbena odgovornost je družbena inovacija, pri kateri gre za družbene in socialne spremembe za ustvarjanje vzdržnejših, bolj vključujočih razmer v družbi (Herman Van Rompuy v Štoka-Debevec, Hrast in Mulej str. 1, 2013).

Čebelarstvo ima v Sloveniji in sodobnem svetu velik (gospodarski) pomen, saj so medonosne čebele najpomembnejše opravevalke različnih kulturnih rastlin in tako nepogrešljivi člen v verigi preskrbe s hrano za živali in ljudi ter ne nazadnje za ohranjanje rastlinske pestrosti naše države in drugega sveta. Danes se čebele in čebelarji srečujejo s problemi nezadostne paše čebel zaradi propada pašnih virov, onesnaženega okolja, uporabe fitofarmaceutskih sredstev, ki občasno povzročajo kronično umiranje čebel, zaznati pa je tudi njihovo subletalno delovanje, ki se v zadnjih letih dokazuje kot pomembni inhibitor imunskega odgovora čebel in s tem povečane dovzetnosti za razvoj čebeljih bolezni.²

Iz zgodovinskih virov lahko povzamemo, da je bila soodvisnost vrednot, kulture, etike in norm v čebelarstvu še v prejšnjem stoletju naslednja:

Slika 1: Soodvisnost vrednot, kulture, etike in norm v čebelarstvu nekoč

Vir: povzeto po Mulej, Matjaž. Inoviranje navad države in manjših podjetij z invencijami iz raziskovalnih organizacij, 2007, prilagojeno

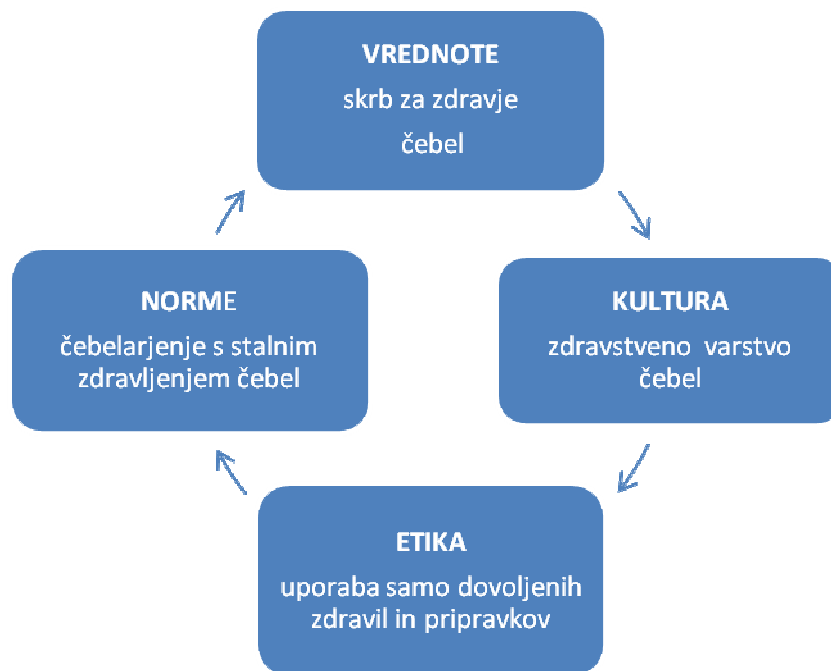
Kot kaže Slika 1, je bila vrednota tedanje skupnosti (naroda) kot čustveni odnos do dileme, kaj je prav ali narobe, kaj je pomembno ali ne, v čebelarstvu zastavljena široko, pa kljub temu ciljno – vrednota je bila dobrobit čebel, ki je vsebovala tako skrb za zadostne pašne vire kot tudi zmanjševanje izgub čebeljih družin zaradi bolezni in škodljivcev. Skupina, ki je razvijala in gojila kulturo skrbi za zdravje čebel so bili čebelarji, kot najbolj poklicani za delo s čebelami. Razvijali in predstavljali so uspešne čebelarske prakse, ki so z množično uporabo postale etika čebelarjev in njihovega načina ravnanja s čebelami. Kot večinski način čebelarjenja v Sloveniji so nazadnje prerasle v norme, ki (pretežno) veljajo še danes.

Sodobna praksa je zaradi različnih sprememb ta krog razrušila. Kot kaže Slika 2, je vrednota postala skrb za zdravstveno varstvo (torej zdravljenje) čebel, ki je bila v krogu na sliki 1 samo del vrednote dobrobiti čebel. Preskrba z zdravili (ki jih predpišejo veterinarji), navodila in strokovna pomoč pri zdravljenju, spremljanje učinkov zdravil in sledljivosti zdravil ter

² Resolucija o zaščiti kranjske čebele, Uradni list RS št. 18/2014

ugotavljanje ostankov zdravil v čebeljih pridelkih je danes že kultura. Kot je pokazala afera z večletno uporabo neregistriranega sredstva za zatiranje varoze, ki je izbruhnila konec leta 2015, smo lahko zadovoljni, če čebelarji ravnajo etično in uporabljajo samo dovoljene pripravke in zdravila in da to v mejah, ki »so arbitrarno določene, dogovorjene med politiko, stroko in raznimi lobiji«³. Stalno zdravljenje čebel ter proučevanje vpliva zdravil na razvoj čebel in čebelje družine je preraslo v normo, ki ni niti potrebno niti zadostno celovita, da bi na dolgi rok zagotovila ohranitev avtohtone populacije kranjske čebele, njene pestrosti ter enakomerne in zadostne poseljenosti v Sloveniji.

Slika 2: Soodvisnost vrednot, kulture, etike in norm v čebelarstvu danes

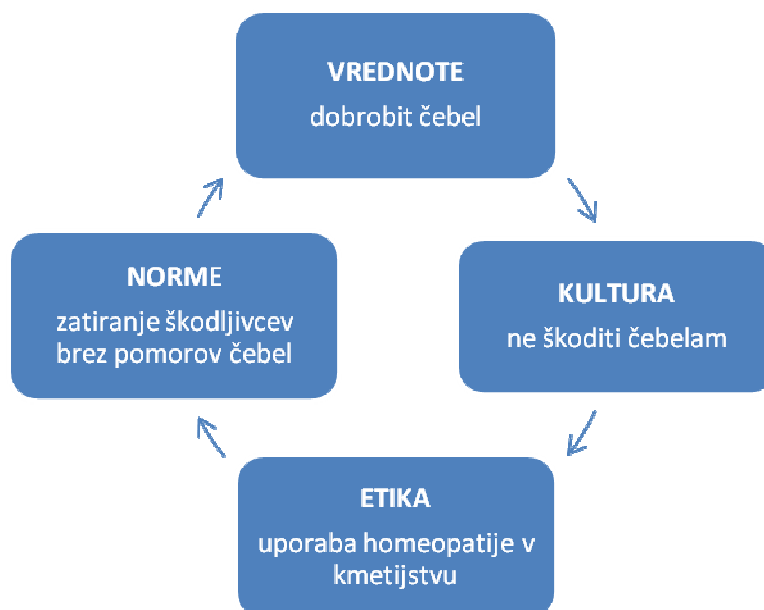

Vir: isti

Mednarodna in slovenska opozorila kažejo, da ta praksa nasprotuje družbeni odgovornosti in grozi človeštvu z izumrtjem čebel. Zagotovo je v interesu Slovenije in njenih državljanov, na novo oblikovati vrednote in posledično tudi kulturo, etiko ter norme na področju čebelarjenja z našo avtohtono kranjsko sivko. Ob tem bi bilo potrebno upoštevati vse (danes poznane pomembne) vidike, ob upoštevanju realnega stanja:

Slika 3: Predlog soodvisnih vrednot, kulture, etike in norm v čebelarstvu že jutri in v prihodnje

³ Anton Komat, Resnica o slovenskem medu?!, http://www.czs.si/Upload/czs00@czs.si_20160105_110411.pdf

Vir: isti

Ob zavedanju pomena čebel bi morali dobrobit čebel ponovno prepoznati kot vrednoto naroda in iskati kulturo delovanja, ki ne bo škodila čebelam (in drugim živim bitjem, tudi ne ljudem!). Tako na področju uporabe zdravstvenega varstva čebel kot tudi na kmetijskem področju (kamor spada tudi čebelarstvo), kjer se uporablja fitofarmaceutvska sredstva, bi bilo potrebno raziskati vrste in načine uporabe homeopatskih pripravkov kot etičnega, družbeno odgovornega⁴ pristopa do čebel, narave in ljudi, ter z njimi na nacionalnem nivoju zamenjati obstoječe prakse zdravljenja čebel in zatiranja škodljivcev v čebelarstvu in kmetijstvu. Gre za obstoj nas samih, kot kaže tudi trilogija M. Muleja in sourednikov (2016): Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke (IRDO in Kulturni center Maribor).

4

Literatura:

- Herman Van Rompuy v Štoka-Debevec, Hrast in Mulej str. 1, 2013. Družbena odgovornost je družbena inovacija, pri kateri gre za družbene in socialne spremembe za ustvarjanje vzdržnejših, bolj vključujočih razmer v družbi.
- Anton Komat, Resnica o slovenskem medu?!, http://www.czs.si/Upload/czs00@czs.si_20160105_110411.pdf
- Resolucija o zaščiti kranjske čebele, Uradni list RS št. 18/2014
- Mulej, Matjaž. Inoviranje navad države in manjših podjetij z invencijami iz raziskovalnih organizacij, 2007.

⁴ Družbena odgovornost je družbena inovacija, pri kateri gre za družbene in socialne spremembe za ustvarjanje vzdržnejših, bolj vključujočih razmer v družbi (Herman Van Rompuy v Štoka-Debevec, Hrast in Mulej str. 1, 2013).